

että jätepaperin lajittelu ja paalaaminen ei tapahtunut niin lähellä jätekuormain tyhjennyspaikkaa, että ajo tai kuormain kaataminen vaikeutui;
 että jätepaperin kerääminen suoritettiin siten, ettei paperia entistä enemmän päässyt tuulen mukana kulkeutumaan kaatopaikalta sen ympäristöön;
 että jätepaperin keräämisestä aiheutuvat epätasaisuudet kaatopaikalla korjattiin yhdistyksen toimesta;
 että jätepaperin keräämisessä ja käsittelyssä työskentelevät henkilöt noudattivat puhtaanapitolaitoksen työnjohtajan kaatopaikalla antamia ohjeita; sekä
 että lupa oli voimassa toistaiseksi.

13. Satamaoloja koskevat asiat

Satamalaitoksen viranhaltijat. Merikapteeni K. Gentz määrättiin ¹⁾ v. t. apulais-satamakapteeniksi tammikuun 1 p:stä 1944 alkaen toistaiseksi ja enintään siksi aikaa kuin hän toimi satamakuljetuspäällikön apulaisena Helsingissä.

Laskuttaja B. B. B. Enckellille myönnettiin ²⁾ täydet palkkaedut hänen syyskuun 14 ja 25 p:n välisenä aikana nauttimansa virkaloman ajalta, jolloin hän oli kotijoukkojen eskunnan määräämällä komennuksella tutustumassa Ruotsin nuorison sotilaalliseen kasvatukseseen.

Jäänsärkijä Otson ylikonemestarille I. M. Nordlingille päätettiin ³⁾ tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan lukuun Satamat sisältyvästä määrärahasta Satamahinaaja-jäänsärkijän hankinta suorittaa hänen puolen kuukauden kesälomaansa vastaava korvaus, 2 718 mk, hänen kesälomansa aikana suorittamastaan mainitun uuden aluksen rakennustöiden valvonnasta.

Apulaissatamakapteeni C. V. Nygren oikeutettiin ⁴⁾ säädetyn eroamisiän saavutettuaan edelleen jäämään virkaansa kertomusvuoden loppuun.

Kirjanpitäjä O. E. Ruin, vahtimestarit N. V. Ahlqvist, J. V. Bäcksbacka, J. Cederwall, A. W. O. Forsberg, E. J. Malm ja K. I. Nordman, apulaisvahtimestari K. E. Nordman sekä talonmies N. Tuomola oikeutettiin ⁵⁾ asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1945 loppuun.

Satama-, liikenne- y. m. maksut. Merkittiin ⁶⁾ tiedoksi kansanhuoltoministeriön tammikuun 12 p:nä 1943 vahvistaneen Helsingin kaupungin satamain tavaravajoissa ja satama-alueilla säilytettävän tavaran paikanvuokrat kaupunginhallituksen ehdottamin tavoin korotettuina ⁷⁾ olemaan voimassa kertomusvuoden alusta lukien toistaiseksi ja siksi kuin toisin määrättiin.

Merkittiin ⁸⁾ tiedoksi kansanhuoltoministeriön päätös veneiden rekisteröimisestä kannettavan maksun korottamisesta.

Kun rautatievaunujen purkamisaika Helsingin satamassa laskettiin alkavaksi siitä ajankohdasta, jolloin vaunu saapui satama-alueelle eikä siitä, jolloin vaunu siirrettiin sille osoitetulle ja tilatulle paikalle, kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ tehdä rautatiehallitukselle satamalautakunnan ehdotuksen mukaisen esityksen, että Helsingin sataman erikoisasema vallitsevan vaununvuokran suhteen poistettaisiin ja että vaunujen purkamisaika laskettaisiin vasta siitä alkaen kuin ne oli toimitettu tilatulle paikalle. Rautatiehallitus ilmoitti kuitenkin tällöin katsovansa, että entinen menettely vaununvuokrien suhteen oikeudenmukaisena edelleenkin oli pysyttävä voimassa ¹⁰⁾.

Sen jälkeen kun Helsingin kaupungin ulosottoviranomaiset joulukuun 30 p:nä 1942 olivat toimittaneet ulosmittauksen erinäisten rautatiehallituksen maksettaviksi pantujen liikennemaksujen, yhteensä 1 417 mk:n, suorittamiseksi kaupungille, rautatiehallitus valitti asiasta Uudenmaan lääninhallitukselle anoen, että kyseisten maksujen maksuunpano poistettaisiin ja sen nojalla tapahtunut ulosmittaus peruutettaisiin pyytäen samalla korvausta valituksen laatimisesta aiheutuneista kuluistaan. Valituksessaan rautatiehallitus m. m. oli huomauttanut, etteivät valtionrautatiet harjoita liiketoimintaa liikennemaksutaksan tarkoittamassa mielessä sillä siinä sano-

¹⁾ Khs 23 p. jouluk. 2 162 §. — ²⁾ S:n 14 p. lokak. 1 708 §. — ³⁾ S:n 25 p. marrask. 1 997 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. toukok. 915 §. — ⁵⁾ Khn jsto 30 p. jouluk. 4 374 §. — ⁶⁾ Khs 21 p. tammik. 178 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1942 kert. I osan s. 189. — ⁸⁾ Khs 6 p. toukok. 847 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. huhtik. 797 §. — ¹⁰⁾ S:n 5 p. elok. 1 281 §.

taan, että valtiolle kuuluvat tavarat ovat liikennemaksuista vapaat lukuunottamatta m. m. sellaisia, joita valtio käyttää liiketoiminnassaan. Valituksessa huomautettiin edelleen, että liiketoiminnan tarkoituksena on mahdollisimman suuren liikevoiton saaminen sekä että tämä toiminta tapahtuu sen harjoittajan omalla vastuulla ja omaan laskuun kun taas valtionrautatiet eräitä harvoja poikkeusvuosia lukuunottamatta ovat tuottaneet tappiota ja niihin sijoitetun pääoman korkokin on pysytellyt hyvin vaatimattomissa rajoissa, olleñ rautatiehallitus lisäksi valtionrautateiden toiminnan suhteen alistettu valtioneuvoston ja eduskunnan ohjaukseen ja valvontaan. Asiasta lääninhallitukselle annettavassa selityksessään kaupunginhallitus päätti ¹⁾ huomauttaa m. m. että valtionrautateiden hallinnosta annetun asetuksen mukaisesti rautateiden taloutta oli hoidettava maan yleisten etujen mukaisesti oikeita liikeperiaatteita noudattaen ja että myöskin valtion talousarviossa valtionrautatiet oli laskettu liiketoimintaa harjoittaviin laitoksiin, joten ei ollut ratkaisevaa se, tuottiko rautatieliikenne jonakin vuonna tappiota, koska niin saattoi käydä mille liikelaitokselle tahansa. Lääninhallitus hylkäsi kertomusvuoden elokuun 23 p:nä rautatiehallituksen valituksen katsoen, että kyseiset maksut laillisesti oli pantu sen maksettaviksi ²⁾.

Puolustuslaitoksen myytyä amerikkalaiselta Ford-Companyltä ostamansa 800 kuorma-autoa suomalaiselle Oy. Ford ab:lle, jälkimmäinen yhtiö oli suorittanut kaupungille myöskin tuulaaki- ja liikennemaksut näiden autojen osalta. Kun puolustuslaitos kuitenkin sittemmin olikin pidättänyt itselleen näistä autoista 49, niin kaupunginhallitus oikeutti ³⁾ Oy. Ford ab:n saamaan takaisin näistä 49 kuorma-autosta suorittamansa tuulaakimaksut, 6 579: 70 mk, ja liikennemaksut, 17 633 mk.

Uuden satamahinaajan nimen määrääminen. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ määrätä rakenteilla olevan uuden satamahinaajan nimeksi Turso.

Hinaajalaiva H 1:ssä tapahtunut murtovarkaus. Yleisten töiden lautakunta oikeutettiin ⁵⁾ Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan suorittamaan 150 mk:n korvaus hinaajalaiva H 1:n konemestarille W. Ginmanille hänen mainitusta hinaajalaivasta varastetusta villapaidastaan.

Sillat ja laiturit. Merkittiin ⁶⁾ tiedoksi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön hyväksyneen kaupunginhallituksen esityksen Katajanokan sataman Rahapajanrannan laituritöiden jatkamisesta siten, että laiturin arkkujen n:ot 5, 6 ja 17 laskemis- ja täyttämistö saatiin suorittaa sellaiseen vaiheeseen, ettei rantapenger päässyt sortumaan, sekä päättäneen oikeuttaa rakennustoimiston pitämään tässä työssä keskimäärin 15 työntekijää.

Merkittiin ⁷⁾ tiedoksi satamalautakunnan oikeuttaneen Helsingin keskusvankilan määrätyn ehdoin rakentamaan henkilökuntaansa varten uuden uimahuoneen ja venelaiturin Vanhankaupunginlahden rannalle vankilan kohdalle.

Rautatieraitteet. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ satamalautakunnan ehdottamalla tavalla esittää rautatiehallitukselle:

että viipymättä ryhdyttäisiin suunnittelemaan Pasilan järjestelyratapihan laajentamista kasvaneen satamaliikenteen aiheuttaman lisääntyneen rautatieliikenteen vaatimuksia tyydyttäväksi;

että, niin kauan kuin Pasilan ratapiha ei jaksaa tyydyttää kasvanutta liikennettä, Helsinkiin varsinkin talvella menevät vientitavaravaunut järjestettäisiin alusten mukaisesti jo ennen Pasilaan saapumista, mieluummin jo Riihimäen itä- ja pohjoispuolella; sekä

että vaunujen siirtojärjestelmä varsinkin Länsisatamassa otettaisiin tutkittavaksi ja järjestettäisiin joustavamaksi.

Rautatiehallitus ilmoitti, että Tikkurilan ja Herttoniemen välisen sorajunan heinäkuun 4 p:nä 1942 saapuessa Herttoniemen asemalle, kaksi sen vaunua suistui kiskoilta, jolloin toinen niistä rikkoutui, aiheutuen tapauksesta valtionrautateille kustannuksia yhteensä 1 024 mk. Koska vaunujen kiskoilta suistuminen aiheutui kaupungin omistaman ja kunnossapidettävän radan huonosta kunnosta, rautatiehallitus pyysi, että kaupunki korvaisi mainitun vahingon. Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ tällöin esittää valtionrautateille:

¹⁾ Khs 18 p. maalisk. 560 §. — ²⁾ S:n 16 p. syysk. 1 487 §. — ³⁾ S:n 7 p. lokak. 1 640 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. marrask. 1 998 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. maalisk. 613 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. syysk. 1 414 § ja 23 p. syysk. 1 563 §. — ⁷⁾ S:n 2 p. kesäk. 968 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. huhtik. 798 §. — ⁹⁾ S:n 17 p. kesäk. 1 080 §.

että toimitettaessa tutkimuksia ja kuulusteluja sellaisten kaupungin kunnossapidettävällä rautatiellä sattuneiden liikennevaurioiden johdosta, joissa raiteen kunto oli saattanut vaikuttaa vaurion aiheutumiseen tai raide oli vaurioitunut, kuultaisiin myöskin kunnossapidosta huolehtivaa kaupungin henkilökuntaa; että tällöin otettaisiin huomioon raiteiden ja laitteiden y. m. s. korjauskustannukset; ja että kaupungille toimitettaisiin tutkimuksesta kertyneiden asiakirjain jäljennökset, jolloin kaupungille esitettävät kutsut kuulusteluihin ja annettavat asiakirjajäljennökset voitiin osoittaa rakennustoimiston satamarakennusosastolle;

että kaupungin ja valtionrautateiden kesken nimenomaan sovittaisiin siitä, että kumpikin kärsii omaisuudelleen aiheutuneen vahingon ja kulunsa, ellei vahinkojen syy varmasti selviä tutkimuksesta; sekä

että edellisessä kohdassa esitettyä periaatetta, jolla oli tukea siihenastisessa käytännössä, sovellettaisiin niiden vahinkojen suhteen, jotka olivat aiheutuneet puheena olevasta, Herttoniemessä sattuneesta vaunun suistumisesta kiskoilta.

Rautatiehallituksen anottua, että Helsingin makasiini oy. ryhtyisi toimenpiteisiin pienen lämmitettävän ja puhelimella varustetun kojun hankkimiseksi rautatieviranomaisen hiilisatamassa tapahtuvaa rautatievaunujen kuormausta valvomaan asettamalle asemamiehelle, yhtiö lähetti kirjelmän rakennustoimistolle, jonka asiasta antaman epävään lausunnon kaupunginhallitus sittemmin päätti ¹⁾ lähettää yhtiölle otettavaksi huomioon sen antaessa vastauksensa rautatiehallitukselle.

Kaupunginhallitus päätti ²⁾ hyväksyä yleisten korttien lautakunnan laatiman ehdotuksen välivaihteen rakentamisesta Herttoniemen korttelin n:o 57 ääreisiin rautatieraitisiin Suomen osuuskauppojen keskuskunnan perunakellarin kohdalle sekä sallia työn suorittamiseen käyttää pääluokan Tuloa tuottavat pääomamannot lukuun Satamat sisältyvää määrärahaa Herttoniemi, rakennustöiden jatkaminen.

Oy. Ford ab:n Munkkisaarella olevan alueen aidan korjaaminen. Kahden tavaravaunun suistumisen johdosta raiteilta Munkkisaaren korttelin n:o 178 eteläpuolella, Oy. Ford ab:lle vuokratun alueen kohdalla särkyi yhtiön aita, jolloin yhtiö tiedusteli, suostuiko kaupunki suorittamaan sen korjauskustannukset. Asiasta annettavassa lausunnossaan kaupunginhallitus päätti ³⁾ huomauttaa, ettei onnettomuus ollut aiheutunut siitä, ettei kyseinen, kaupungin kunnossapidettävä raide olisi ollut hyväksyttävässä kunnossa, vaan ilmeisesti vaunujen toispuolisesta kuormituksesta ja siitä, että raide onnettomuuspaikalla teki kaarteen, joten kaupunki ei liene velvollinen korvaamaan vahinkoa.

Katajanokan satama-alueen aitaaminen. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ kehoittaa satamalaitoksen johtajaa huolehtimaan Katajanokan satama-alueen aitaamisen johdosta tarvittavan vartiomiesthistön vartiokoppien lämmityksestä ja valaistuksesta sekä vartiopäälliköiden virkahuoneen siivouksesta samoin kuin aikanaan tekemään kaupunginhallitukselle ilmoituksen tarvittavan määrärahan suuruudesta.

V:n 1942 talousarvion pääluokkaan Yleiset työt sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi 14 569:70 mk:n ⁵⁾ suuruisen lisämäärärahan mainitun vuoden aikana suoritettuja Katajanokan satama-alueen aitaamisen parannus- ja kunnossapitotöihin sekä kertomusvuoden vastaavista varoista 3 000 mk:n ⁶⁾ määrärahan portin rakentamista varten Katajanokan satama-alueen aitaukseen.

Länsisataman satama-alueen aitaaminen. Päämajan määrättyä, että osa Länsisataman satama-aluetta oli pidettävä sellaisena eräiden alueiden eristämisestä marraskuun 8 p:nä 1940 annetun asetuksen 1 §:ssä tarkoitettuna alueena, jolle pääsy ilman viranomaisten lupaa oli kielletty, Helsingin komendanttinvirasto kielsi kertomusvuoden marraskuun 30 p:stä lähtien toistaiseksi pääsyn ja oleskelun ilman asianomaista lupaa Länsisataman satama-alueella, johon luettiin Jätkäsaari kokonaisuudessaan, sekä ilmoitti että alue eristetään rautalanka-aidalla Jätkäsaaren sillan kohdalla. Asia merkittiin ⁷⁾ tiedoksi.

Kalasadaman alueen vuokra. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ oikeuttaa satamalautakunnan perimään teurastamolautakunnalta 84 750 mk:n suuruisen vuosivuokran Isolla Verkkosaarella olevan kalasadaman alueesta siitä päivästä lukien, jolloin alue luovutettiin teurastamolautakunnan hallintaan sekä kehoittaa kiinteistölautakuntaa huomioimaan

¹⁾ Khs 9 p. syysk. 1 450 §. — ²⁾ S:n 23 p. syysk. 1 567 §. — ³⁾ S:n 24 p. maalisk. 617 §. —

⁴⁾ S:n 8 p. tammik. 46 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. tammik. 201 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. syysk. 1 564 §. —

⁷⁾ S:n 2 p. jouluk. 2 037 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. huhtik. 680 §; ks. myös tämän kert. I osan s. 158.

Ison Verkkosaaren entiselle vuokraajalle Sönäs ab:lle huhtikuun 30 p:nä 1937 tehdyn sopimuksen mukaisesti tulevan kyseisen alueen tilitysvuokran laskettuna edellä mainitun vuosivuokran mukaisesti myös tammikuun 1 p:stä 1942 alkaen.

Myrskyn satamissa aiheuttamat vahingot. Merkittiin ¹⁾ tiedoksi yleisten töiden lautakunnan selostus kertomusvuoden marraskuun 17 p:nä raivonneen myrskyn kaupungin satamissa aiheuttamista vahingoista.

Ilmapommitusten Länsisatamassa aiheuttamat vahingot. Merkittiin ²⁾ tiedoksi yleisten töiden lautakunnan ilmoitus kertomusvuoden maaliskuun 21 ja 22 p:n vastaisina öinä tapahtuneiden ilmapommitusten Länsisatamassa aiheuttamista vahingoista.

Suomenlinnan laivain odotuspaviljongin vuokra. Suomenlinnan laivain odotuspaviljongin kertomusvuoden vuokrakorotuksen suorittamiseksi kaupunginhallitus käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrakorotuksiin myönsi ³⁾ satamalautakunnan käytettäväksi 600 mk.

Tullihuoneistot. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾, että Helsingin suojeluskuntapiiriltä ei peritä vuokrakorvausta ilmatorjuntamiehistön majoituspaikaksi heinäkuun 8 p:n 1942 ja lokakuun 18 p:n 1943 väliseksi ajaksi otetusta VI tullikamarin huoneiston huoneesta, päättäen samalla kehoittaa rakennustoimistoa ryhtymään tarpeellisiin mainitun huoneen korjaustoihin sekä aikanaan velkomaan korjauskustannukset Helsingin suojeluskuntapiiriltä.

Satamalautakunnan ilmoitettua posti- ja lennätinhallituksen maaliskuun 15 p:stä lukien ottaneen haltuunsa ainakin 40 m² kaupungin postitullikamaria varten vuokraamasta 833 m² käsittävästä tullikamarihuoneistosta postitalossa, kaupunginhallitus päätti ⁵⁾ tehdä posti- ja lennätinhallitukselle satamalautakunnan ehdotuksen mukaisen esityksen m. m. siitä, että posti- ja lennätinhallituksen sekä satamalautakunnan välillä olisi määrävuosiksi tehtävä kyseistä alaa koskeva vuokrasopimus.

Merkittiin ⁶⁾ tiedoksi kauppaja teollisuusministeriön joulukuun 9 p:nä hyväksyneen kaupunginhallituksen tekemän esityksen, että Kanavakadun talossa n:o 6 olevan I tullikamarin hissiä n:o 3 edelleen saatiin käyttää v:n 1944 loppuun.

Eteläsataman ruokailukojun paikanvuokran alentaminen. Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ laivaliikenteen vähyteen katsoen alentaa rouva S. Lindénille vuokratun Eteläsataman ruokailukojun kertomusvuoden paikanvuokran 50 mk:ksi.

Vesioikeuslaki. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ehdotus vesioikeuslain 1 luvun 16 ja 28 §:n muuttamisesta sekä siitä annetut lausunnot merkittiin ⁸⁾ tiedoksi.

14. Teurastamoa, kalasatamaa ja elintarvikekeskusta koskevat asiat

Teurastamo ja kalasatama

Teurastamon viranhaltijat. Teurastamon apulaisjohtajan J. K. Sjölundin palattua sotapalveluksesta, kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ peruuttaa lihantarkastaja O. K. Lönnmarkille aikaisemmin antamansa määräyksen hoitaa apulaisjohtajanvirkaa kertomusvuoden huhtikuun 1 p:stä lukien sekä määrätä hänet mainitusta päivästä lähtien toistaiseksi hoitamaan teurastamon apulaiseläinlääkärin virkaa 4 400 mk:n kuukausipalkoin siihen kuuluvine kalliinajanlisäyksineen.

Kaupunginhallituksen alistettua tutkittavakseen teurastamolautakunnan päätöksen oikeuttaa teurastamon johtajan tarvittaessa palkkaamaan tilapäistä työvoimaa, lautakunta, ilmoittaen sittemmin peruuttaneensa mainitun päätöksensä, mainitsi, että sillä itse asiassa ei ollut tarkoitettu muuttaa aikaisempaa menettelytapaa, sillä usein aikaisemminkin oli kiireellisissä tapauksissa ollut meneteltävä niin, että johtajan tavallisesti lautakunnan puheenjohtajan kanssa neuvoteltuaan oli ollut palkattava tilapäistä työvoimaa, mikä toimenpide myöhemmin aina oli alistettu hyväksyttäväksi lautakunnan seuraavassa kokouksessa. Asia merkittiin ¹⁰⁾ tiedoksi.

¹⁾ Khs 2 p. jouluk. 2 036 §. — ²⁾ S:n 8 p. huhtik. 679 §. — ³⁾ S:n 15 p. huhtik. 738 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. marrask. 1 851 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. toukok. 916 §. — ⁶⁾ S:n 15 p. huhtik. 739 §; ks. myös v:n 1942 kert. I osan s. 192. — ⁷⁾ Khs 2 p. kesäk. 971 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. helmik. 421 § — ⁹⁾ S:n. 24 p. maalisk. 619 §. — ¹⁰⁾ S:n 30 p. syysk. 1 611 §.